

Heilige huisjes Herentals, di 31 juli 2012.

Beste mensen,

Graag wil ik deken Vanackere en de stuurgroep heilige huisjes bedanken voor de uitnodiging waarin ik de kans krijg te getuigen van mijn geloof in de God van Jezus Christus en wat het voor mij betekent te zeggen dat ik christelijk gelovig ben.

Het is niet mijn gewoonte om een preekstoel te bestijgen en nog minder om over mezelf te vertellen. Gewoonlijk, als ik in het openbaar spreek, gaat het over mijn grote passie “de Iconen” maar daarover straks wat meer.

Aan de hand van mijn levensverhaal zal ik proberen weer te geven welk een belangrijke plaats het **christelijk gelovig** zijn voor mij heeft. Het is dé rode draad die doorheen heel mijn leven loopt, het is dé grond waarop ik sta.

Ik ben geboren in Maaseik en groeide op in een diepgelovig gezin als oudste van zeven kinderen, vlak onder de kerktoren. Het galmen der bronzen klokken vind ik nog altijd een der mooiste geluiden en geeft mij het gevoel van ‘thuis’ te zijn.

Mijn vader was doof en mijn moeder hardhorend. Niettegenstaande deze handicap bouwde mijn vader de fotografiezaak succesvol uit die hij van zijn vader had overgenomen. Mijn grootvader die eveneens doof was en nooit leerde spreken was dus ook fotograaf geweest. Ik zag hem vaak aan het werk als gelegenheidsschilder en dat prikkelde van jongs af aan mijn creativiteit. Ik kon mij uren bezighouden met nauwgezet en minitueus tekenwerk. Het helpen bij de fotografie van mijn vader leerde mij op een bepaalde manier naar de wereld te kijken. Buiten het maken van huwelijksreportages bestond mijn taak o.a. in het retoucheren van negatieven. Dat negatieve beeld zit nog in mijn geheugen en bleek later al een eerste opleiding te zijn geweest in het schrijven van Iconen.

In ons huwelijk stimuleerde Jaak, mijn echtgenoot, mijn drang om mij creatief te uiten en mij te engageren binnen onze parochie en tot op de dag van vandaag heeft hij mij hierin steeds positief gesteund, waar ik hem zeer dankbaar voor ben.

Eigenlijk ben ik reeds mijn hele leven al, zolang ik mij kan herinneren, een godzoeker, in mijn gesprekken, in de boeken die ik lees...Steevast monden die uit in de vraag: ‘Wie of waar is God te vinden’.

In 1983, ik was toen 34 jaar, werd ik plots geconfronteerd met de broosheid van mijn bestaan. Ik werd in het ziekenhuis opgenomen met hartklachten die gelukkig niet levensbedreigend bleken te zijn. Misschien niet altijd even bewust, heeft deze

confrontatie met de eindigheid van mijn leven toch een impact gehad op mijn verdere leven en denken.

Wekelijks gingen we gewoontegetrouw met onze kinderen Inge en Bart op zondag naar de gezongen mis. Zo kreeg ik op een goede dag het verzoek om mee te zingen in ons parochiekoor. Reeds vlug werd ik als bestuurslid verkozen, een functie die ik tot op heden met veel liefde uitvoer.

Maar van het een kwam ook het ander. Ik werd gevraagd om als catechiste wekelijks een achttal jongeren uit de buurt te begeleiden op weg naar hun Vormsel. In die periode groeide ook mijn hang naar kennis. Het geloof dat ik van mijn ouders meegekregen had vroeg naar verdieping en op de vele vragen die in mij opwelden vond ik niet zo dadelijk een goed antwoord. In de vier jaar durende Bijbelcursus aan het Seminarie te Hasselt groeide mijn inzicht maar ook mijn honger naar meer. Wie was toch die God waarvan heel de Bijbel sprak? Wie was toch die Jezus die mij regelmatig in de evangelielezingen toesprak en waarvan de apostelen getuigden dat Hij verreezen was? Maar vooral, wie was die Geest die onophoudelijk in mij dat verlangen aanwakkerde naar meer kennis, wijsheid en inzicht?

In 1988 volgde ik de cursus 'Wie ben ik' van P.R.H. (Persoonlijkheid en Relaties). Het was een zoektocht naar wie je ten diepste bent en tevens een zoektocht naar de diepste grond van mijn bestaan. Zo kwam ik tot de vaststelling dat mijn geloof in God dé grond is waarop ik sta, maar ook dat dit geloof een weg zocht om zich creatief te kunnen uiten. Tijdens een van de laatste sessies werd mij een spiegel voorgehouden die pijnlijk als een bliksem bij mij insloeg. Deze confrontatie met mezelf was de eerste grote barst in mijn eigen opgebouwde toren van zelfgenoegzaamheid. Ik barstte in tranen uit, weende de hele nacht en kon de tranenvloed niet stoppen. Door de opening die zo plotseling was ontstaan zocht een vloed van woorden een uitweg en schrijvend trachtte ik dit overweldigende gebeuren een plaats te geven.

Stilaan engageerde ik mij ook voor Broederlijk Delen en Welzijnszorg, en nam na een korte inlooptijd de verantwoordelijkheid in onze parochie op, organiseerde huis aan huis collectes en in de kerk werd het gekozen jaarthema visueel uitgebeeld.

Door deze campagnes werd mijn blik ruimer op de wereld rondom mij, zag en zie ik beter de noden van mensen dichtbij en veraf en voel ik mij verantwoordelijk om ook mijn steentje bij te dragen om deze nood te helpen lenigen. Opkomend voor recht en gerechtigheid strijd ik met de middelen die ter beschikking zijn om op mijn plaats in de wereld niet slechts één druppel te zijn op de gloeiende plaat maar een rode druppel van zorg, van medeverantwoordelijkheid, die heel het water kan kleuren.

Intussen had ik ook via allerlei alternatieve boeken kennis gemaakt met zazen en kwam zo in de abdij Maria Toevlucht van Zundert terecht. Een oase, een plek waar ik gastvrij onthaald werd door minzame broeders en ingeleid werd in de praktijk van het zazen, het mediteren volgens de Boeddhistische traditie die ononderbroken van meester tot leerling werd doorgegeven tot op vandaag. Elke voormiddag een halfuur Teisho's, onderricht in het zitten, het mediteren, een onderricht dat christelijk geïnspireerd was en in de namiddag een ontmoeting met de Zenmeester. Men vergelijkt het zazen wel eens met het neerzitten op een strand waar een hoge berg zout, symbool voor ons verleden met zijn pijnlijke ervaringen, teleurstellingen, verdriet en ontgoochelingen, golf na golf wordt weggespoeld totdat wij er niet meer door worden gehinderd, vrij worden om te worden wie we in wezen zijn, een kind van God, geschapen naar zijn beeld en gelijkenis.

Deze abdij, deze plek is mij zo dierbaar. Het is mijn tweede thuis geworden, deze oase van stilte en rust, deze plek waar mijn ziel thuiskomt, waar ik mijn dorstig verlangen naar God kan laven aan de bron. Het reciterend zingen van de psalmen en het waarachtig, ingetogen voorgaan van de monniken in de eucharistie met zijn vele rituelen waaraan wij als gasten mogen participeren zijn een voortdurende lofprijzing aan onze Schepper en Heer. Hier laad ik mijn batterijen op, hier laaft mijn ziel zich aan het geestelijk brood en drink ik de kostbare wijn. Zo'n week in stilte, niet praten, kan zeer confronterend zijn en een tweede barst volgde, met weer tranen, een stortvloed van tranen. Een stuk pijnlijk verleden dat zo verwerkt werd en een plek kreeg in mijn leven. Zo'n week of enkele dagen in een abdij zijn voor mij een echte wellnesskuur, een heerlijk bad waarin ik mij mag onderdompelen. Wat een luxe dat ze er nog zijn...abdijen!

Door de cursus Pastorale Animatoren te volgen mocht ik als medebegeleidster van onze kapelaan maandelijks gedurende enkele jaren met de groep samenkomen waar we volgens de contemplatieve dialoog mekaars geloofsinzichten en ervaringen uitwisselden. Het écht leren luisteren, de andere zijn verhaal laten doen en de neiging leren onderdrukken om voortdurend te onderbreken of tussen te komen is een heel rijke leerschool geweest.

Tijdens de Advent en in de Vasten werden in voorbereiding op deze sterke tijden in ons Bisdome themadagen ingericht waar we de nodige materialen kregen aangereikt om hiermee aan de slag te gaan. Onze kapelaan die wist dat ik graag tekende vroeg mij om de evangelieverhalen van deze zondagen uit te beelden. Een hele uitdaging die ik toch met enig voorbehoud aanging, want week na week een paneel schilderen in acrylverf op twee meter hoge piepschuim-panelen is geen sinecure. Maar het was ook Lectio Divina, het evangelieverhaal je zo eigen maken dat je het kan uitbeelden. Dat was het eerste persoonlijke werk waarmee ik naar buiten kwam. Uiteraard bezorgde zo'n opdracht stress, maar het schilderen verschaftte mij zoveel voldoening dat ik eigenlijk niks anders

meer wilde doen. Ik ging zo in mijn werk op dat de tijd als het ware bleef stilstaan, een geweldige ervaring, die mij niet meer los zou laten

Een andere ervaring, één die mij mijn hele leven zal bijblijven, die ik zal blijven koesteren, overkwam mij toen ik onkruid wiede in de tuin en spontaan aan het bidden ging, zoals ik zo vaak doe. Reeds een aantal dagen voordien brandde in mijn hart een warm verlangen. Een onnoembaar verlangen dat mij helemaal bezielde. En terwijl ik zo onder de grillige dennenboom het onkruid wiede werd ik plots getroffen door het zien van een bloemetje dat ik nooit eerder had gezien – een wilde wespenorchis! Een klein orchideetje – mijn lievelingsbloem – in onze tuin – niet té geloven!!! terwijl ik een innerlijke stem hoorde die zei 'Ik hou van je'... Ik lachte en jubelde het uit: 'God houdt van mij!' Hij schenkt mij een orchidee... Onmiddellijk liep ik naar binnen om het mijn man te vertellen, mijn kinderen, onze burens, aan iedereen die het horen wilde wat een prachtig geschenk ik in onze tuin had gevonden. Dat geluksgevoel, die intense vreugde hield meer dan een week aan en telkenmale zocht ik het plekje op om dit orchideetje met zijn superkleine bloempjes te bewonderen, God dankend voor dit geschenk.

Als ik in het Pinksterverhaal lees hoe de door angst opgesloten apostelen begeesterd en vol vuur naar buiten gaan en aan iedereen die het horen wil gaan vertellen dat God, Jezus van Nazareth die aan het kruis genageld en gestorven is, terug tot leven heeft gewekt, dat zij het uitjubelen van vreugde om de H.-Geest die hen geschonken is, dan denk ik spontaan terug aan mijn eigen ervaring waarin God zich aan mij openbaarde als een God die van mij houdt, zoals ik ben, met mijn fouten en tekorten. Onvoorstelbaar eigenlijk! Toen en ook nu ervaar ik wat de onuitspreekbare naam van God betekent 'Ik zal er altijd zijn voor u'. Sinds die dag ervaar ik dat God in al mijn doen en laten mij steeds nabij is, mij raad geeft wanneer ik Hem er naar vraag, mij vermaant wanneer ik in de fout ga, mij bemoedigt wanneer ik bang en onzeker ben en mensen op mijn weg zet die een eindje met mij willen gaan om nieuwe horizonten voor mij te openen.

Zo voelde ik mij af en toe heel onmachtig wanneer ik merkte dat tijdens de catecheseles de boodschap die ik trachtte te verwoorden niet overkwam, dat die tweede taal, de symbolische door de jeugd niet meer werd herkend. Ik zocht naar uitdrukkingvormen, symbolen om de catechese te kunnen ondersteunen. In mijn tweeënveertigste levensjaar kwam ik via onze kapelaan in de abdij van Tongerlo terecht waar men pas gestart was met cursussen 'Iconenschilderen'. Nooit voorheen had ik van een Icoon gehoord en kon mij daar niets bij voorstellen. De cursus duurde veertien dagen. We volgden het ritme van de Norbertijnen, hun gebedstijden, de gezamenlijke maaltijden in de prachtige met fresco's beschilderde muren van de refter die het leven van de heilige Norbertus uitbeelden. Stap voor stap werden we door onze leermeester ingewijd in het schilderen van Iconen in de eitemperatechniek. Een techniek die uitstekend geschikt is om de spirituele dimensie tot uitdrukking te brengen. Maar wat mij vooral in de Iconen

aansprak was de symbolische taal Alles heeft zijn betekenis, de kleur van de gewaden, het handgebaar, de voorstelling van personen en gebouwen... een Icoon is pure catechese! Heel de Bijbel kan in Iconen worden weergegeven. Prachtig gewoon! 's Avonds kregen we dan uitgebreide toelichting over de betekenis van bepaalde Iconen, over de Byzantijnse, Oosterse Liturgie, hun gebeden en lofzangen.

Zo vernam ik dat in onze eigen buurt, in Genk, er een prachtige Oekraïense Orthodoxe Kerk is en voor iedereen toegankelijk. Het duurde niet lang of we vierden er onze eerste Liturgie. Hemels! Jaak en ikzelf voelden er ons dadelijk thuis, met name door de gastvrijheid waarmee we werden onthaald. Het duurde ook niet lang voor we aansloten bij het Oekraïense kerkkoor. Zo ontdekten we van binnenuit de rijkdom van de Oosterse Liturgie met zijn vele litanieën en hymnen, de smeekbeden en lofprijzingen, de vele rituelen en natuurlijk haar Iconen. 'Wij horen Christus in de Schrift en we zien Hem in de Iconen' is een veelgehoord uitspraak. Voor de orthodoxe gelovige is in de Icoon de Christus, de Moeder Gods of de heilige **zelf** aanwezig. En de gelovigen brengen eer aan Christus, de Moeder Gods, de vele heiligen, doorheen hun afbeelding in de Icoon, door zich hiervoor buigend te bekruisen, de Icoon aan te raken, te kussen. Ja, heel onze zintuigen worden zo aangesproken en we voelen ons opgenomen in het liturgisch gebeuren waar hemel en aarde elkaar raken. Hier gebeurt oecumene en ik ben ontzettend dankbaar dat deze rijkdom ons deel mag zijn. Katholieken en Orthodoxen dragen toch dezelfde familienaam: Christenen. Of zoals onze voormalige kardinaal Danneels het ooit zei: "De Oosterse en Westerse Kerk zijn de beide longen van het ene Lichaam van Christus".

Het schrijven van Iconen maakt nu wezenlijk deel uit van mijn en ons leven en dat nu al ruim twintig jaar. Het is een passie, mijn levensopdracht waarin mijn eigen geloof voortdurend bevraagd wordt en zoekt naar verdieping maar anderzijds opent het ook de weg naar een ontmoeting met vele mensen.

Dank zij de bemoedigende steun van een vicaris van ons bisdom durfde ik samen met de praktische ondersteuning van mijn man de grote stap zetten om met mijn werk naar buiten te komen. Onze tentoonstellingen dragen dan ook steeds de naam "Iconen, een ontmoeting...". Tijdens deze ontmoetingen met mensen worden kansen geschapen om te spreken over de wondere wereld van de Icoon maar vooral over de boodschap die zij in zich draagt. Dat God, de gans Andere ons zoekt, ons aanspreekt, ons bevraagt. Van de Icoon gaat een mysterieuze aantrekkingskracht uit die mee bepaald wordt door de vormgeving en het omgekeerde perspectief. In een profaan schilderij ligt het vluchtpunt meestal in het schilderij waardoor wij het gevoel krijgen er zo maar in te kunnen stappen. Een Icoon daarentegen kent het omgekeerd perspectief waarbij het vluchtpunt bij ons, de toeschouwer ligt. Door dit omgekeerd perspectief huldigt de iconografie de

opvatting van heel de leer van het **Evangelie** die, zoals in de **Zaligsprekingen** (Mt.1-12) **de waarden omkeert**.

Denken we maar aan Ghandi die als Hindoe eveneens gefascineerd was door de Bergrede. Ghandi heeft door haar in praktijk te brengen heel Brits Indië onafhankelijk gemaakt. Door zijn geweldloos optreden, herinner u de scène waarin duizenden Indiërs zich in rijen achter elkaar door Britse soldaten in elkaar lieten slaan en hierdoor het einde van het Britse Rijk in India bekwamen, dan begrijpt u wat voor een enorme kracht in dit omgekeerd perspectief besloten ligt!

Maar het omgekeerd perspectief herinnert er ook aan dat God het initiatief neemt. **Het is God zelf die ons vanuit de Icoon uitnodigt te kijken. Hij zoekt ons al van in het begin en wil een relatie met ons aangaan.** Het schrijven van een Icoon is dus een **biddend werk**. Daarom gebruik ik ook graag het woord “Icoonschrijven” i.p.v. schilderen omdat een Icoon steeds verwijst naar de Bijbel, het geschreven Woord van God.

Maar Iconen zijn ook symbooldragers. Symbolen zijn prachtige helpers. Zij spreken de taal van ons onbewuste, verbinden, maken heel. Zij dragen betekenissen in zich die door de hele mensheid herkend en gedeeld worden.

Iconen zijn als het ware foto's uit een familiealbum van alle generaties christenen voor ons. Ze zijn de blauwdruk, de **DNA** van ons christelijk geloof, een overlevering van een bijna 2000 jaar oude traditie.

Maar geloof moet continue gevoed worden wil het niet verdorren, star worden of fanatiek. Geloven is een werkwoord. Daarom volg ik regelmatig conferenties of lezingen waarin mensen hun gelovig verworven inzichten, hun kennis, hun innerlijke rijkdom aan ons willen meedelen.

In 2008, tijdens zo'n weekend in de abdij van Herkenrode ontmoette ik een man, ridder in de Orde van Sint-Jan van Jeruzalem die, zo bleek later, aan mijn leven weer een totaal onverwachte maar toch lang verhoopte wending gaf.

Voor het eerst hoorde ik iets vertellen over de Hospitaalridders een tiental jaar geleden tijdens de jaarlijkse Iconententoonstelling te Vliermaalroot waaraan ik mijn medewerking had verleend.

Ik weet het nog zo goed, als de dag van gisteren, dat diep in mij een snaar begon te trillen... ik werd er helemaal warm van terwijl ik vol aandacht luisterde...

Intussen verliep de tijd en spontaan denk ik aan Prediker “Alles heeft zijn uur, alle dingen onder de hemel hebben hun tijd”.

Ja, deze 'toevallige' ontmoetingen zijn vaak heel betekenisvol en spontaan denk ik dan aan een uitspraak over 'toeval' die dit voor mij verduidelijkt: 'Toeval is het instrument dat God aanwendt om in het leven van mensen tussenbeide te komen'. Zo ook met deze ontmoeting in Herkenrode.

Ik was net geen zestig toen ik werd gevraagd om toe te treden tot de Orde van Malta, de Hospitaalridders. En opnieuw trilde diep in mij die snaar, gelijkgestemde zielen trekken mekaar.

De sfeer van broederschap en samenhang heeft ook mijn man Jaak, die mij steeds vergezelt tijdens de maandelijkse bijeenkomsten, begeesterd. Ook Jaak is intussen volwaardig ridder en samen proberen we gestalte te geven aan de wapenspreuk van onze Orde 'Pro Fide, Pro Utilitate Hominum' "Voor het Geloof en voor het Welzijn van de Mensen' door onze steun en onze medewerking te verlenen aan de vele caritatieve werken in onze eigen Commanderie maar ook daarbuiten. Ridder zijn is vooral gelovig getuige zijn van onze roeping als christen om samen te mogen streven naar een betere wereld, met Christus als onze Leidsman en Heer en Sint-Jan de Doper als zijn Voorloper en Wegbereider. Zo is het ridderschap in de Orde van Sint-Jan van Jeruzalem voor mij een bekroning van mijn hele leven.

Geloven is voor mij God proberen te ervaren in de dagdagelijkse dingen, in ontmoetingen met mensen, in de zorg voor minderbedeelden en ouderen. Zo ervaar ik zelf trouwens dat ik in de zorg voor mijn moeder, met al haar beperkingen, zelf 'n mooier mens word, dat haar geluk, haar blijdschap ook de mijne wordt.

Belangrijk voor mij is het, om bij het nemen van belangrijke beslissingen mij in te keren in de binnenkamer van mijn hart om mij daar tot de Heer te wenden, om te bidden om wijsheid en inzicht, om de gaven van de Geest, om mij te leiden, om als een lamp voor mijn voeten de weg te beschijnen die nog in het duister verborgen ligt.

Het is soms niet te vatten hoe ingrijpend God je leven in handen kan nemen als je jezelf ervoor open stelt, hoe Hij het een totaal onverwachte wending geeft, je optilt uit het gewone, het dagdagelijkse waar je anders gemakkelijk kan indommelen in gewoontes en je je nestelt in de fauteuil van gemakzucht om dan plots tot een schok te ontdekken welke plannen de Heer nog met je voorheeft, welke de uitdagingen zijn. Het is niet altijd gemakkelijk om aan deze oproep gehoor te geven, om deze soms ongebaande wegen te bewandelen, twijfelend aan je eigen kunnen, bang en onzeker, niet wetend wat je te wachten staat. Toch leeft er in mij dat diepe vertrouwen dat mijn God alles ten goede zal leiden, dat Hij het beste met mij voorheeft en ik dan ook kan bidden: 'Hier ben ik God, Uw wil te doen is mijn vreugde'.

.....

Een Icoon die mij zeer dierbaar is, is deze van de Heilige Georgius. Het is een zeer belangrijke Icoon in de Orthodoxe kerken van het Oosten. Denk maar aan Georgië, een gebied in Rusland, dat naar deze heilige werd genoemd. Maar ook bij ons is hij gekend als de Heilige Joris, de drakendoder.

Volgens de overlevering zou hij afkomstig zijn uit Cappadocië of Palestina en zou hij als tribuun (*naam van de ambtelijke beschermers van de belangen der volksklasse in het oude Rome*) dienst gedaan hebben in het leger van Diocletianus omstreeks het jaar 300. Na zijn weigering om deel te nemen aan de christenvervolging en zijn bekentenis zelf christen te zijn zou hij te Lydda (Palestina), na tal van martelingen te hebben ondergaan, onthoofd zijn.

Het verhaal gaat als volgt: de stad Silcha in Libië werd op zeker ogenblik geterroriseerd door een vreselijke draak, die, nadat de veestapel was uitgeput, met mensenoffers - door loting aangeduid - diende rustig te worden gehouden. Op het ogenblik dat de koningsdochter als eerste aan de beurt komt, duikt Georgius op en verslaat het ondier in naam van Christus. Doden doet hij het pas later nadat de voltallige stadsbevolking zich tot het christendom bekeerd heeft, nadat ze tot inkeer gekomen zijn en beseffen wat ze gedaan hebben, dat ze de onschuldigen, de zwakken en de kleinen wilden opofferen om zichzelf veilig te stellen. Pas dan kan de draak, hier symbool van het kwaad, gedood worden. Pas dan kan het goede zegevieren over het kwaad.